

**Francisci De Fargna Civitatis Plebis Patrii Philosophiæ,
Sacræ Theologiæ, ac J. U. Doctoris ... Commentaria In
singulos Canones De Jurepatronatus**

Qui sparsim tam intrà, quàm extra corpus Juris Canonici vagantur ...

Fargna, Francesco de

Romæ, M. DCC. XIX.

Casus I. Argumentum. De Requisitis necessariis ad hoc ut quis dicatur subditus Episcopo ratione beneficii, ad effectum ut ab eo ordinari possit præviis restimonialibus Episcopi originis, & domicilii.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72172)

prum reliquit Gregorius Magnus in *Can. Pervenit* 11. *quest.* 1. nimirum = *Si sua unicuique Episcopo jurisdictio non servatur, quid aliud agitur, nisi ut per nos, per quos Ecclesiasticus custodiri debuit Ordo, confundatur* = nè confusionem hanc Apostolica Auctoritate non reprimendo, diceretur eam approbare, Pastoralis sollicitudine prohibuit Episcopis promovere Laicum non subditum ratione originis, vel domicilii ad primam Tonfuram, prætextu cujusvis Beneficii Ecclesiastici, & etiam si ad illud fuisset à Patronis præsentatus, aut nominatus, modo, quo supra *Par. I. Can. V. Cas. XIII.* explicuimus, nimirum sub conditione Clericatus, ea ratione, quia ad hoc, ut Episcopus ordinare possit alienum subditum ratione Beneficii, requiritur quod Ordinandus sit Clericus, & quod Beneficium possideat, ad *Text. in cap. Cum nullus de tempor. Ordin. in 6.* Laicus autem, uti supra præsentatus, aut nominatus, Beneficium non possidet, imò nec jus habet in re, nec ad rem, unde prætextu Beneficii, ad quod sit præsentatus, Clericali Tonfura ab alieno Episcopo nequit insigniri; Et sic confirmavit idem Pontifex in hoc *Canone* sententiam eorum asserentium ratione solius præsentationis ad Beneficium non posse licitè ab alieno Episcopo quem ordinari, nec ad primam quidem Tonfuram sine literis dimissorialibus proprii Ordinarii originis, vel domicilii, quam refert, & sequitur *Pignattell. consult. 189. n. 82. & seqq. tom. 9.* & è contra reprobat sententiam *Panimolla decis. 139. nu. 5.* contrarium sententis. Prohibuit etiam Clericum à proprio Episcopo ordinatum, ab alio Episcopo ad ultiores Ordines promoveri, prætextu cujusvis Beneficii in illius Diœcesi obtenti absque literis testimonialibus Episcopi, tam originis, quam domicilii, quia cum in utroque loco Clericus ordinandus aliquo canonico impedimento potuerit irretiri, congruum est, ut afferat testimoniales Episcopi utriusque loci, quibus testetur de ejus natalibus, ætate, moribus, & vita; Et quidem hæc omnia prohibuit sub pœna suspensionis, respectu Ordinantis, à collatione Ordinum per annum, respectu verò Ordinati, ab executione Ordinum arbitrio proprii Ordinarii, & aliis pœnis, Romani Pontificis arbitrio pro tempore existentis.

Ad materiam hujus *Canonis* sequentes exponuntur casus in Sacra Congregatione Concilii ventilati.

ARGUMENTUM.

De Requisitis necessariis ad hoc, ut quis dicatur subditus Episcopo ratione Beneficii, ad effectum, ut ab eo ordinari possit præviis testimonialibus Episcopi originis, & domicilii,

- 5 Pro statuenda congrua sustentatione ordinandi, quæ Taxa sit servanda? Vide ibi.
- 6 Si beneficium sit insufficiente nequit Episcopus quempiam ordinare ad titulum illius, uti Ordinarius beneficii.
- 8 Ad effectum statuendi sufficientiam beneficii, an detrahenda sint onera Missarum.

SUMMARIUM.

- 1 Quando quis ordinari possit ad titulum beneficii tenuis unà cum supplemento ex bonis patrimonialibus? Vide ibi.
- 2 Supplementum an fieri possit ab Episcopo beneficii tenuis?
- 3 Ad hoc, ut quis ordinari valeat ab Episcopo beneficii tenuis cum supplemento patrimonii, requiruntur literæ testimoniales, & dimissoriales Episcopi originis. Et num. 7.
- 4 Quæ requirantur ad hoc, ut quis dicatur subditus ratione beneficii? Vide ibi.

C A S U S I.

Post collatam ab Archiepiscopo Sipontino Joanni Pace Clerico Romano suo familiari Mansionariam residentialem unà cum simplici beneficio, quorum fructus congruam patrimonii sacri à Synodo Sipontina præscriptam excedebant, exorta fuit controversia, an onera Missarum essent deducenda, ad effectum statuendi, quod ipse haberet sufficientes sacrum patrimonium pro sacris Ordinibus suscipiendis, cumque die 27. Novembris 1717. S. Congregatio Concilii demandaverit, ut super hoc articulo

lo scriberetur pro veritate; & hoc inter prædictos Clericus, ad evitandam quamcumque controversiam, supplementum obtinuerit ex bonis patrimonialibus Archiepiscopi Sipontini, ita ut deductis etiam oneribus Missarum, nulla sit amplius controversia quin ipse habeat sufficiens patrimonium constitutum partim in beneficiis, partim in bonis propriis Archiepiscopi, loquendo tamen de sufficientia patrimonii non ad tramites Taxæ Urbis, sed ad tramites Taxæ Sipontinæ, fuerunt à memorato Clerico Joanne Pace preces renovatæ, pro facultate ascendendi ad sacros Ordines unà cum instantia, ut Tribunali Eminentissimi Vicarii Urbis demandetur, quod sibi literæ testimoniales concedantur; Proposita proinde fuerunt sequentia dubia.

Primo = *An Oratori indulgenda sit facultas ascendendi ad Ordines sacros ad titulum Mansionaria unà cum supplemento ex bonis patrimonialibus in casu &c.* Et quatenus affirmativè.

Secundo = *An eidem danda sint à Tribunali Eminentissimi Vicarii Urbis literæ testimoniales, vel dimissoriales in casu &c.*

Quibus meum aperiendo votum ad primum affirmativè; Ad secundum dandas esse ab Eminentissimo Vicario literas testimoniales, & dimissoriales ad normam Taxæ Urbis, respondendum censebam.

1 Etenim Mansionaria supradicta juncta cum patrimonio ab Episcopo Sipontino de propriis bonis assignato, est sufficiens ad congruam sustentationem Oratoris, & cum sit residentialis, per promotionem ejusdem Oratoris consulitur necessitati, & utilitati Ecclesiæ, quo casu permitti potest quemquam ordinari ad titulum beneficii tenuis unà cum supplemento ex bonis patrimonialibus juxta Tridentinum cap. 2. sess. 21. de reform. ibi = *Patrimonium verò, vel pensionem obtinentes ordinari post hæc non possunt, nisi illi, quos Episcopus judicaverit assumendos, pro necessitate, vel commoditate Ecclesiarum suarum, eo quoque prius perspecto, patrimonium illud, vel pensionem, verè ab illis obtineri, taliaque esse, quæ eis ad vitam sustentandam satis sint* = Fagnan. in cap. Episcopus num. 29. de præben. Lamperez ad Bullam Speculatores num. 242. Barbof. de offic. & potest. Episcopi par. 2. alleg. 19. n. 14. & ad

Concil. sess. 21. cap. 2. num. 47 Monacell. formul. legal. instruct. 8. par. 3. pag. mibi 227. num. 25. & tit. 3. formul. 3. num. 7. tom. 2.

2 Non obstat, si dicatur, quod supplementum ex bonis patrimonialibus fieri debeat ab Episcopo originis, non verò ab Episcopo beneficii tenuis, & insufficientis; quia licet Episcopus beneficii tenuis supplere nequeat congruam cum alio beneficio, aut cum bonis patrimonialibus, ad effectum, ut Clericus, cui confertur hujusmodi beneficium, efficiatur quo ad ordines, ejus subditus; & quidem optima ratione, nam aliàs aperiretur via fraudibus, ut optimè animadvertit Monacell. formul. legal. tom. 3. pag. 227. à num. 20. usque ad 26.; Valet tamen constituere sufficiens patrimonium partim ex beneficiis, partim ex bonis patrimonialibus, ad effectum, ut Clericus ordinari possit ab Episcopo originis, & domicilii, vel à se cum licentia, seu literis dimissorialibus Episcopi originis, & domicilii, ut fuit admissum à Congregatione Concilii in Tudertina Cappellania 12. Martii 1718.

3 Sed ad hoc ut Orator, qui est Clericus Romanus, ordinari valeat ab Episcopo Sipontino ad titulum hujus Mansionariæ cum supplemento patrimonii, non sufficiunt solæ literæ testimoniales Eminentissimi Vicarii Urbis, sed requiruntur etiam dimissoriales; Quia memoratus Orator ratione dictæ Mansionariæ non est subditus Episcopi Sipontini; Siquidem ad hoc, ut quis dicatur subditus alterius Episcopi ratione beneficii, ad effectum, ut ad hujus titulum ab eo ordinari possit cum solis literis testimonialibus Episcopi, originis, & domicilii, requiritur primo, quòd Ordinandus beneficium pacificè possideat, secundo, quòd beneficium sit per se sufficiens ad congruam Ordinandi sustentationem, juxta dispositionem hujus Canonis, & Concilii Tridentini cap. 2. sess. 21. de reform. Gloss. in cap. Cum adeo de rescript. verb. sufficientem, Lamperez ad Bullam Speculatores n. 365. Monacell. formul. for. Eccles. par. 3. pag. 227. nu. 26. Et quidem quòd sit sufficiens juxta Taxam Synodalem Loci beneficii, si beneficium sit residentiale, & per se satis sit pro congrua Ordinandi sustentatione, ut resolvit eadem Sac. Congregatio in Romana, seu Sanctæ Agathæ Gothorum

rorum 27. Maji 1713. Si verò sit simplex; juxta Taxam Loci originis, ut fuit resolutum in Alatrina 9. Julii 1701., & in Ariminen. Ordinationis 10. Januarii 1705.

6 Etenim si beneficium sit insufficienti non potest Episcopus quempiam ordinare ad titulum illius, aut dimissorias concedere uti Ordinarius beneficii *Card. de Luc. in annot. ad Concil. disc. 14. nu. 13.*, & fuit rescriptum in Romana, seu Nullius Farsen. Ordinationis 5. Junii 1717.

7 Cùm autem in præsentiarum Mansionaria, de qua agitur, collata Oratori ab Ordinario Sipontino sit per se insufficienti ad congruam sustentationem, sequitur, quòd ratione illius Orator non sit subditus ejusdem Episcopi Sipontini, & quòd non valeat ab hoc ordinari absque literis dimissorialibus Eminentissimi Vicarii Urbis, uti Ordinarii originis, ut in terminis tuetur *Marchin. de Sacram. Ordin. tract. 2. par. 6. cap. 6. difficult. 2.* ubi inquirens, An ubi beneficium sit tenue, & extra Patriam, cui ad congruam sustentationem jungatur patrimonium, ad quem tunc spectabit Ordinatio? num ad Episcopum beneficii, vel ad Episcopum patrimonii? respondet = *pertinere ad quemlibet, sed de alterius licentia, & præsertim non posse istum ordinari ab Episcopo beneficii absque dimissoriis Episcopi Patrie, quod præsumeretur fuisse ad declinandam jurisdictionem Episcopi Patrie. Hæc autem fraudis suspicio, tunc sanè merito ingravesceret, si beneficium, ad cujus titulum Ordinandus promoveretur, de proximo collatum illi fuisset, vel si post Ordinationem reverteretur ad habitandum in propria Patria =*

Et ita resolutum fuit à Sac. Congregatione in Romana, seu Sipontina 23. Julii 1718.

8 Quæro hic an detrahenda sunt onera Missarum beneficio injuncta, ad effectum statuendi illius sufficientiam.

Respondeo negativè nisi numerus Missarum esset aded excessivus, ut non possent omnes per Beneficiatum intrâ annum celebrari, tunc enim extrahendum esset stipendium, quod aliis solvere ipse deberet, ut tuetur *Lamperez ad Bullam Speculatoris nu. 366. ibi = Nota tamen quod licet obligationes Missarum Beneficiis, seu Cappellaniis annexæ vocentur quoque onera; cæterum cùm stipendium earum perci-*

piatur, seu percipi possit ab eodem Beneficiario, seu Cappellano, cedit in congruam sustentationem ipsius, & sic non extrahendum à supputatione = & resolutum fuisse à Sacra Congregatione Concilii testatur Monacell. formul. legal. par. 1. pag. 345. n. 1.

ARGUMENTUM.

Promotus ad Sacros Ordines ad titulum Cappellaniæ de Jurepatronatus, cum supplemento Patrimonii, si hoc distrahat, & alienet absque consensu Episcopi, an alienatio sustineatur?

SUMMARIUM.

1 Alienatio domus in supplementum patrimonii sacri assignatæ facta absque licentia Episcopi, est nulla; etiamsi in locum domus alienatæ fuerit subrogatus alius fundus: ut num. 2.

CASUS II.

Ludovicus Ramazzotus ad Ordines sacros promotus fuit ad titulum Cappellaniæ de jurepatronatus Laicorum onus habentis Missæ quotidianæ, & cum supplemento patrimonii sacri à Joanne Baptista Patre constituto super quadam ejus domo valoris scut. 300. monetæ Urbini, & annui redditus scut. 12. successivè dictus Sacerdos reportata die 13. Decembris 1707. à Ludovico Maruscello Romano cessione cujusdam asserti crediti fructiferi scutorum in forte 409., & provenientis ab instrumento stipulato anno 1645. in subrogationem sui patrimonii, sinè licentia Ordinarii, consensum præstitit, ut ejus Pater domum, ut supra assignatam distraheret, prout de facto die 3. Januarii 1708. vendidit; hinc inter cætera quæsitum fuit = *An alienatio domus in supplementum patrimonii sacri assignatæ sustineatur in casu &c.*

1 Cui negativè respondendum dicebam; quia alienatio hujusmodi domus fuit facta absque licentia Episcopi omnino requisita ad validitatem alienationis bonorum patrimonii sacri, juxta dispositionem S. Concilii Tridentini *sess. 21. de reform. cap. 2. ibique Barbof. nu. 59. & seqq. Gonzal.*